

ปิ่นรสุมวารรำลึก

องค์พระภูมินทร์ ผู้เป็นพลังแห่งแผ่นดิน

ปฏิบัติภาวนาถวายเป็นพระราชกุศลเสด็จสู่สวรรคาลัยครบ ๑๕ วัน

ปฏิบัติภาวนาเพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม ถวายฯ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
เสด็จสู่สวรรคาลัย
๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๙

ปกหน้า : จิตรกรรม "พระเจ้าแผ่นดิน" วาดด้วยดินสีต่าง ๆ จากผืนแผ่นดินประเทศไทย
ในงานนิทรรศการชุด "จิตรกรไทย รักในหลวง" พุทธศักราช ๒๕๕๔ โดย สมภพ บุตรราช

ปวงข้าพระพุทธเจ้า ขอน้อมเกล้าฯน้อมกระหม่อม
รำลึกในพระมหากรุณาธิคุณหาที่สุดมิได้

มูลนิธิหอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ
ธรรมภาคีเครือข่าย และพสกนิกร

กำหนดการ

น้อมปฏิบัติภาวนาเพื่ออุทิศถวายเป็นพระราชกุศล
แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

.....

วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๙

ณ หอจดหมายเหตุพุทธทาส อินทปัญโญ (สวนโมกข์กรุงเทพ)

- ๑๗.๐๐ น. เสียงธรรมบรรยาย เรื่อง “การตามรอยพระยุคลบาท
โดยทศพิธราชธรรม” โดย พุทธทาสภิกขุ
- ๑๗.๓๐ น. รับสัญญาณการถ่ายทอดพระราชพิธีทรงบำเพ็ญ
พระราชกุศลปีณรสมาวาร (๑๕ วัน)
- พระสงฆ์ ๑๐ รูปสวดพุทธมนต์
 - พระธรรมเทศนาถ้อยคำ ๑ พระสงฆ์ ๔ รูปสวดธรรมคาถา
 - พระพิธีธรรมสวดพระอภิธรรม
- ๑๙.๐๐ น. - สวดมนต์ทำวัตรเย็น
- สวดบทมรณัสสติ (เครื่องระลึกถึงความตายเพื่อความ
สิ้นไปแห่งอาสวะทั้งหลาย) โดย พระมหากีรีติ ธีรปญโญ
และ พระธรรณัญชัย เตชปญโญ วัดจากแดง จ.สมุทรปราการ
 - สาธยายองค์คุณของบทสวดในพระราชพิธี
โดย พระมหาประนอม ธมมาลังกาโร รองเจ้าอาวาส
วัดจากแดง จ.สมุทรปราการ
- ๒๐.๓๐ น. เห็นธรรมเมื่อฮัมเพลง “๑๓ ตุลา หนึ่งในทรวง”
โดย คุณธเนศ วรากุลนุเคราะห์

- ๒๑.๓๐ น. เปลี่ยนอิริยาบถ
- สำหรับท่านที่ประสงค์ปฏิบัติชาคริยานุโยค สามารถเจริญสติอิริยาบถนอนอย่างราชสีห์ ได้ที่ชั้น ๓ ห้องคั่นคว่ำ (ห้องพักชาย) และชั้น ๒ ห้องปฏิบัติธรรม (ห้องพักหญิง)
 - สำหรับท่านที่ประสงค์ปฏิบัติเนสัชชิก สามารถปฏิบัติได้ตามอหฺยาศัย
- ๒๒.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย **พระครูอุบลภาวนาวิเทศ (เฮ็นนิง เกรล)** เจ้าอาวาสวัดป่านานาชาติ จ.อุบลราชธานี
- ๒๓.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย **พระวินัยโมลี (คำปอน สุทธิธำณ)** เจ้าอาวาสวัดป่าสาละวัน จ.นครราชสีมา
- ๐๐.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย **พระภาณุ จิตตทนฺโต** วัดพระราม ๙ กาญจนภิเษก กรุงเทพมหานคร
- ๐๑.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย **พระมหาพุทฺธิจ ชุตติปัญโญ** วัดจากแดง จ.สมุทรปราการ
- ๐๒.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย **พระวิชิต ธมฺมชิตโต** วัดโพธิ์เผือก นนทบุรี
- ๐๓.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย **พระครูจากรุธรรมพิมล (ราวี จารุธมฺโม)** เจ้าอาวาสวัดป่าโนนกุดหล่ม จ.ศรีสะเกษ
- ๐๔.๐๐ น. บรรณกรรมและนำภาวนา โดย **พระภาวนาโพธิคุณ (โพธิ์ จนฺทสโร)** รักษาการเจ้าอาวาสวัดธารน้ำไหล (สวนโมกขพลาราม ไซยา) จ.สุราษฎร์ธานี
- ๐๕.๐๐ น. สวดมนต์ทำวัตรเช้า และสมาธิภาวนา
- ๐๖.๐๐ น. เสรีจสึนกิจกรรม
-

นनु เอวํ อานนุท มยา ปฏิกจฺเจว อกฺขาตํ
สพฺเพเหว ปิเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว
อณฺณธภาโว ตํ กุเตตถ อานนุท ลพฺภา

ยนฺตํ ชาตํ ภูตํ สงฺขตํ ปโลกรมฺมํ
ตํ วต มา ปลุชฺซีติ เนตํ ฐานํ วิชฺชติ ฯ

“ดูกรอานนท์ เราได้บอกเธอไว้ก่อนแล้วไม่ใช่หรือว่า
ความเป็นต่าง ๆ ความพลัดพราก ความเป็นอย่างอื่น
จากของรักของชอบใจทั้งสิ้น ต้องมี เพราะฉะนั้น
จะพึงได้ในของรักของชอบใจนี้แต่ที่ไหน

สิ่งใดเกิดแล้ว มีแล้ว ปัจจัยปรุงแต่งแล้ว
มีความทำลายเป็นธรรมดา การปรารถนาว่า
ขอสิ่งนั้น อย่าทำลายไปเลย ดังนี้ มิใช่ฐานะจะมีได้”

พระไตรปิฎก ฉบับหลวง (ภาษาไทย) เล่มที่ ๑๐
สุตตันตปิฎก ทีฆนิกาย มหาวรรค
หน้าที่ ๘๘ ข้อที่ ๑๐๖.

มรณัสสติ

๑) ปะวาทะ ทีปะ ตุละยายะ ปะรุปะมายะ สัมผัสสัง	สาย สันตะติยาภะยัง ภาวะเย มะระณัสสะติ
๒) มะหาสัมปัตติ สัมปัตตา ตะถา อะหัง มะริสสามิ	ยะถา สัตตา มะตา อิระ มะระณัง มะมะ เหสสะติ
๓) อุปัตติยา สะเหเวทัง มาระณัตถายะ โอภาสัง	มะระณัง อากะตัง สะทา วะระโก วิยะ เอสะติ
๔) อีสะกัง อะนิวัตตัง ตัง ชีวิตัง อุทะยา อัตถัง	สะตะตัง คะมะนุสสุกัง สุริโย วิยะ ธาวะติ
๕) วิชชุ พุพพะละ อุสสาวะ ฆาตะโกวะ ธิปปุ ตัสสะ	ชะละราชี ปะริภะยัง สัพพัตถาปิ อะวาริโย
๖) สุยะสัตถามะปุนณิทธิ ฆาเตสิ มะระณัง ชิปปัง	พุทธิ วุชฌิ ชินท์วะยัง กาตุ มาทิสะเก กะถา
๗) ปัจจะยานันญะ เวกัลยา มะราโมรัง นิเมสาปิ	พาหิรัชฌัตตูปัททะวา มะระมาโน อะนุกะณัง ฯ ¹
๘) อะนิมิตตะมะนัญญาตัง กะสิริญจะ ปะริตัตถุจะ	มัจจันัง อิระ ชีวิตัง ตัง จะ ทุกเขนะ สัญญตัง

¹ (ปะวาทะ ทีปะ ตุละยายะ...) บทมรณัสสติ หนังสือสวดพุทธบูชาประจำวัน ฉบับของศรีลังกา หน้า 174

² (อะนิมิตตะมะนัญญาตัง...) สัตถุสสุตฺร สุตตนิบาต ข้อ 380 หน้า 447, พระสารีบุตร ธรรมเสนาบดี กล่าวแก่ นางมัลลิกาผู้สูญเสียสามี (พันธุละ) และลูกชาย ๓๒ คน ในอรรถกถาคาถาพระธรรมบท วิชฺชาภวัตถุ หน้า 19

³ (อะนิจจา วะตะ สังขารา...) มหาสุทฺตสนฺตฺร ที่ฆนิกาย ข้อ 186 หน้า 228, มหาปรินิพพานสูตร ท้าวสักกะ เป็นผู้ตรัส ที่ฆนิกาย มหาวรรค ข้อ 147 หน้า 181, สคาถวรรคสังยุตตนิภาย ข้อ 777 หน้า 295, อปทาน พุทธวงศ์จริยาปิฎก ข้อ 17 หน้า 35, พระมหาโมคคัลลานะ กล่าวในเถรคาถา ข้อ 400 หน้า 426

๙) นะ หิ โส อุกุปกกะโม อตฺถิ
 ๑๐) ณะลาณะมิวะ ปักกานัง
 เอวัง ชาตานะมัจจานัง
 ๑๑) ยะถา ปี กุมภะการัสสะ
 สัพเพ เกทนะปะริยันทา
 ๑๒) ทะหะรา จะ มะหันตา จะ
 สัพเพ มัจจุวะสัง ยันติ
 ๑๓) อะนิจจา ะตะสังขารา
 อุกุปฺขชิตฺวา นิรุชฌันติ
 ๑๔) อะจิริง ะตะยัง กายो
 ฉุทฺโท อะเปตะวิญญาโณ
 ๑๕) อะนัภโกโต ตะโต อากา
 ยะถาคะโต ตะถา คะโต
 ๑๖) ยะถาปี เสลา วิปฺลลา
 สะมันตา อะนุปะริเยยฺยง
 ๑๗) เอวัง ชะรา จะ มัจจุ จะ
 ชัตติเย ภัร่าหฺมะเณ เวสเส
 ๑๘) นะ กิณฺจิจิ ปะริวัชเชติ
 นะ ตตฺถะ หัตถินัง ภูมิ
 นะ จาปี มั่นตะยฺุทเธนะ
 ๑๙) ตัสฺมา หิ ปณฺชิโต โปโส
 พุทฺเธ ธัมเม จะ สังฆะ จะ
 ๒๐) โย ธัมมะจारी กาเยนะ
 อิเธวะ นัง ปะสังสันติ

เยนะ ชาตา นะ มียะเยเร
 เอวังธัมมา หิ ปาณินโน
 ปาโต ปะตะนะโต ะยัง
 นิจจิง มะระณะโต ะยัง
 กะตา มัตติกะภาชะนา
 เอวัง มัจจานะ ชีวิตัง
 เย พาลา เย จะ ปณฺชิตา
 สัพเพ มัจจุปะรายะนา ฯ²
 อุกุปาทวะยะธัมมิโน
 เตสัง วุปะสะโม สุโข ฯ³
 ปะฐะวิง อะธิเสสสะติ
 นิรัตถังวะระ กะลิงคะลัง ฯ⁴
 นานุญญาโต อีโต คะโต
 ตตฺถะ กา ปะริเทวะนา ฯ⁵
 นะภัง อาหัจจะ ปัพพะตา
 นิโปปะถะนตา จะตฺุทฺทิสสา
 อะธิวัตตันติ ปาณินโน
 สุทฺเท จันฑาละปะกุกุเส
 สัพพะเมวาภิมาทฺทะติ
 นะ ระถานัง นะ ปัตติยา
 สักกา เชตฺุง ะเนนะ วา
 สัมปัสสัง อตฺถะมัตตะโน
 อีโร สัทธัง นิเวสะเย
 วาจาเย อุกุทะ เจตะสา
 เปจจะ สักเคะ ปะโมทะตฺิติ ฯ⁶

คำแปล มรณัสสติ

- ๑) ดุจประทีป จุดดวง ทางลมใหญ่ อายุชัย คนนั้น ก็พลันสูญ
เผาเป็นเถ้า เหลือเรา ให้อาดูร มรณัส-สติพูน ภาวนา
- ๒) ทั้งเศรษฐี ซีอีโอ ฮีโร่ ไพร์ ใครเล่าใคร พันตาย ไปได้หนา
แล้วเวลา ฉันทเอง ก็คงมา มรณา มาพราไป ไม่แน่นอน
- ๓) เมื่อเกิดมา มรณา ก็มาด้วย “มี” กับ “ม้วย” อยู่ด้วยกัน ท่านพราสอน
เพชฌฆาต รอโอกาส เพื่อตัดรอน ชีวิตจร จำพราก ไปจากกรัง
- ๔) มีเวลา น้อยนิด ชีวิตหนึ่ง มากี่บึ่ง วึ่งไป ไม่แลหลัง
ไม่เคยคิด ทบทวน หวนมาฟิง เหมือนตะวัน ใครรั้ง ได้บ้างเอย
- ๕) เหมือนฟ้าแลบ ฟองน้ำ น้ำค้างหยด ใครกำหนด เวลา ได้เล่าเอย
ดูจรอยฝน บนน้ำ ไม่นานเลย ยมทูต ก็มาแยย ให้เอ่ยวาง
- ๖) แม้มากายศ มากศักดิ์ หนักบุญฤทธิ์ แม้มากคิด จักรพรรดิ ฤชัตขวาง
แล้วฉันทเล่า เป็นใคร จะอำพราง ความตาย่าง เหยียบเรา ได้เท่าเทียม
- ๗) เมื่อปัจจจัย แปรไป ทั้งใน-นอก โรคก็ออก มา-กราย ไม่อวยเชียม
อยู่หรือตาย เพียงตา กะพริบเตรียม เจ้าได้เจียม-ตัวบ้าง หรืออย่างไร ฯ
- ๘) ไม่อาจกั้น ไม่รู้ก่อน ไม่ผ่อนผัน ยามตายนั้น มาเยือน เลื่อนโฉน
ทั้งลำบาก ทั้งสิ้น ทั้งหวนภัย ก็ชีวิต ของใคร ไร่ทุกข์ทม

- 4 (อะจิริง วะตะยัง กาโย...) พระพุทธเจ้าทรงปรารภ บุติคิตตะตีสสะเถระ (พระตีสสะเถระผู้มีกายเฝ้า) ตรัสไว้ใน พระธรรมมบทคาถา จิตตวรรค ข้อ 13 หน้า 20
- 5 (อนันท์ภิกโธ ตะโธ อากา...) อรุณเปตวัตถุ เปตวัตถุ ข้อ 97 หน้า 169, อรุณชาตค ข้อ 716 หน้า 167, (ยะถาคะโธ ตะธา คะตะ...) ภิกขุณีปฎาจารากถาวาไว้ในปัญจสตา ปฎาจารา เถรีคาถา ข้อ 451 หน้า 460
- 6 (ยะถาปิ เสลา วิปูลา...) พระพุทธเจ้าตรัสเตือนพระเจ้าปเสนทิโกศลไม่ให้ประมาท ในปีพุทธปมสูตร สังยุตตนิกาย สคาถวรรค ข้อ 415 หน้า 148

๙) หลงเริงร่าน ในสังสาร เนิ่นนานหนอ
รววันเกย ก่ายทับ ประดับจรม
๑๐) ผลไม้ สุกงอม ก็พร้อมหล่น
๑๑) เหมือนหม้อดิน ปั่นไว้ รอเวลา
๑๒) ทั้งเด็กเฒ่า โง่เง่า พุดเว้าแก่ง
ใครจะรอด ปลอดภัย พ้นความตาย
๑๓) อนิจจา ท่านว่าไว้ ในสังขาร
เกิดมาแล้ว มลายลับ ดับสิ้นไป
๑๔) อนิจจา ท่านว่าไว้ ในกายนี้
เมื่อไรความ รับรู้ เป็นคู่เคย
(พริบตาเดียว อายุก็ลุล่วง
ขอขมาลาโทษ อย่าโกรธกลืน
๑๕) เมื่อจะมา เชิญมา หามิได้
มาจากไหน กลับไป ที่นั่นเลย
๑๖) ตั้งภูเขา กว้างยาวโยชน์ โขดสิงขร
บดขยี้ สี่ทิศ ประชิดใน
๑๗) เปรียบขรา มรณะ ตั้งภูเขา
กษัตริย์-ไพร่-พระ-พ่อค้า-ประชา-ชี
๑๘) ไม่มีเว้น บดทาบ ให้ราบหมด
เงินร้อยพันล้านแสนมาแล่นโยน
๑๙) น้อมพินิจ บัณฑิตปราชญ์ ฉลาดตื่น
๒๐) อยู่ในธรรม ทั้งใจ วาจา กาย

ร่วมลอยคอ รับรสชื่น และชื่นชม
เหลือเป็นตม ถมไว้ ใต้ธารา
ขราห่อม คงทน ไม่นานหนา
ล้วนร้าวแตก แยกฝา ขราตาย
ฉลาดแจ้ง จนอับ หรือทรัพย์หลาย
ที่สุดท้าย คือ ดิน น้ำ ลม ไฟ ฯ
อุบัตินาน ย่อมผ่าน อายุขัย
ครั้นเข้าใจ ปล่อยทิ้ง สุขจริงเอย ฯ
ปฐวี ถมทับ กลับหลับเฉย
ก็ลงนอน ขอนเกย กอดกองพิน ฯ
พลอยปลดท่วง ทำใจ อย่าให้ฝัน
ให้อภัย ผู้อื่น อย่าเก็บเลย)
เมื่อจะไป ใครไล่ เจ้าเล่าเอ๋ย
ไอ้เพื่อนเอ๋ย ร้องรำไปทำไม ฯ
เทียมอัมพร กลิ้งลั่น สนั่นไหว
ถึงเวลา ใครก็ใคร ไม่ปราณี
บีบตรา เทียมเท่า ใครเล่าหนี
ทั้งคนดี คนด้อย ก็พลอยโดน
กองทัพถร ทักษ์มา ชะตาโหร
ฤสลับ กลับกระโจน จากความตาย
รีบเร่งรี้น ปลุกศรัทธา อयरอสาย
อยู่สบาย แม้จะวาย ก็ตายดี ฯ

ธัมมนิยามสูตรตั้ง

เอวัมเม สุตัง. เอกัง สมะยัง ภะคะวา, สāvattiyā viharati, **เซตตะเวเน อณะถะปิณฑิกัสสะ** อารามะ. ตัตตระ โข ภะคะวา ภิกขุ อามันเตสิ **ภิกขะโวติ. ภะทันเตติ** เต ภิกขุ ภะคะวะโต ปัจจัสโสสุง. ภะคะวา เอตะหะโวจะ.

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง, ฐิตาวะ สā ชาตุ ธัมมัญญิตตะตา ธัมมะนิยามะตา, **สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ.** ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชฌิตวา อะภิสะเมตวา อัจจิกะติ เทเสติ, ปัญญะเปติ ปญฺญะเปติ, วิะระติ วิระชะติ อุตตานีกะโรติ, **สัพเพ สังขารา อะนิจจาติ.**

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง, ฐิตาวะ สā ชาตุ ธัมมัญญิตตะตา ธัมมะนิยามะตา, **สัพเพ สังขารา ทุกขาติ.** ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชฌิตวา อะภิสะเมตวา อัจจิกะติ เทเสติ, ปัญญะเปติ ปญฺญะเปติ, วิะระติ วิระชะติ อุตตานีกะโรติ, **สัพเพ สังขารา ทุกขาติ.**

อุปปาทา วา ภิกขะเว ตะถาคะตานัง อะนุปปาทา วา ตะถาคะตานัง, ฐิตาวะ สā ชาตุ ธัมมัญญิตตะตา ธัมมะนิยามะตา, **สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ.** ตัง ตะถาคะโต อะภิสัมพุชณะติ อะภิสะเมติ, อะภิสัมพุชฌิตวา อะภิสะเมตวา อัจจิกะติ เทเสติ, ปัญญะเปติ ปญฺญะเปติ, วิะระติ วิระชะติ อุตตานีกะโรติ, **สัพเพ ธัมมา อะนัตตาติ.**

อิหะมะโวจะ ภะคะวา, อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภะคะวะโต ภาสีตัง อะภินันฺหุนติ.

อุปบาทสูตร (ว่าด้วยธรรมนิยาม)

ข้าพเจ้าได้สดับมาแล้วอย่างนี้ว่า

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ ณ พระวิหารเชตวัน อารามของท่านอนาถบิณฑิกเศรษฐี เขตพระนครสาวัตถี ณ ที่นั้นแล พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาแล้วตรัสว่า **ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย** ภิกษุเหล่านั้นทูลรับพระผู้มีพระภาคเจ้าว่า **พระพุทเจ้าข้า** พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระพุทพจน์นี้ว่า

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พระตถาคตจะบังเกิดขึ้นก็ตาม หรือไม่บังเกิดขึ้นก็ตาม ธาตุนั้นตั้งอยู่เที่ยง ความดำรงอยู่แห่งธรรม ความแน่นอนแห่งธรรม คือ **สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง** ตถาคตย่อมตรัสรู้ด้วยปัญญาอันยิ่ง ย่อมบรรลุซึ่งธรรมนั้น, ครั้นตรัสรู้ด้วยปัญญาอันยิ่งแล้ว บรรลุแล้ว จึงบอก แสดง บัญญัติ แต่งตั้งเปิดเผย จำแนก ทำให้ตื่นว่า **สังขารทั้งปวงไม่เที่ยง.**

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พระตถาคตจะบังเกิดขึ้นก็ตาม หรือไม่บังเกิดขึ้นก็ตาม ธาตุนั้นตั้งอยู่เที่ยง ความดำรงอยู่แห่งธรรม ความแน่นอนแห่งธรรม คือ **สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์** ตถาคตย่อมตรัสรู้ด้วยปัญญาอันยิ่ง ย่อมบรรลุซึ่งธรรมนั้น,

ครั้นตรัสรู้ด้วยปัญญาอันยิ่งแล้ว บรรลุแล้ว จึงบอก แสดง บัญญัติ แต่งตั้งเปิดเผย จำแนก ทำให้ตื่นว่า **สังขารทั้งปวงเป็นทุกข์.**

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย พระตถาคตจะบังเกิดขึ้นก็ตาม หรือไม่บังเกิดขึ้นก็ตาม ธาตุนั้นตั้งอยู่เที่ยง ความดำรงอยู่แห่งธรรม ความแน่นอนแห่งธรรม คือ **ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา** ตถาคตย่อมตรัสรู้ด้วยปัญญาอันยิ่ง ย่อมบรรลุซึ่งธรรมนั้น,

ครั้นตรัสรู้ด้วยปัญญาอันยิ่งแล้ว บรรลุแล้ว จึงบอก แสดง บัญญัติ แต่งตั้งเปิดเผย จำแนก ทำให้ตื่นว่า **ธรรมทั้งปวงเป็นอนัตตา.**

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสไวยากรณ์ภาษิตนี้จบลงแล้ว ภิกษุทั้งหลายเหล่านั้น มีใจชื่นชมยินดีพระภาษิตของพระผู้มีพระภาคเจ้าแล้ว ด้วยประการฉะนี้.

(อง. ตัก.)

วิปัสสนาภูมิ

ปัญญาจักขันธ์ธา ๑ รุปจักขันธ์ โสทจักขันธ์ เวทจักขันธ์ สัตตจักขันธ์ สังกขา-
รจักขันธ์ วิญญาณจักขันธ์ ๑

ท้าวทาสายะตะนานานิ ๑ จักขั้วายะตะนัง รุปายะตะนัง โสทายะ
ตะนัง สัททายะตะนัง ฆานายะตะนัง คันธายะตะนัง ชิวหายะตะนัง
ระสายะตะนัง กายายะตะนัง โผฏฐัพพายะตะนัง มะนายะตะนัง
ธัมมายะตะนัง ๑

อัญญาระสะ ธาตุโย ๑ จักขุธาตุ รุปะธาตุ จักขุวิญญาณะธาตุ
โสตะธาตุ สัทธาธาตุ โสตะวิญญาณะธาตุ ฆานะธาตุ คันธะธาตุ ฆานะ
วิญญาณะธาตุ ชิวหาธาตุ ระสะธาตุ ชิวหาวิญญาณะธาตุ กายะธาตุ
โผฏฐัพพะธาตุ กายะวิญญาณะธาตุ มะโนธาตุ ธัมมะธาตุ มะโน
วิญญาณะธาตุ ๑

พาวีสะตินท์รียานิ ๑ จักขุนท์รียัง โสตินท์รียัง ฆานินท์รียัง ชิว
หินท์รียัง กายินท์รียัง มะนินท์รียัง อิตถินท์รียัง ปุริสินท์รียัง ชิวตินท์รียัง
สุชินท์รียัง ทุกชินท์รียัง โสมะนัสสินท์รียัง โทมะนัสสินท์รียัง อุกเปกชิน
ท์รียัง สัทถินท์รียัง วิริยินท์รียัง สะตินท์รียัง สะมาธินท์รียัง ปัญญินท์ริ
ยยัง อะนัญญะตัญญุสสามิตินท์รียัง อัญญินท์รียัง อัญญาตาวิณฑิรียัง ๑

จัดตารี อะริยะสัจจานิ ๑ ทุกขัง อะริยะสัจจัง ทุกขะสะมุททะโย
อะริยะสัจจัง ทุกขะนิโรธโร อะริยะสัจจัง ทุกขะนิโรธะคามินี ปะฏิปะทา
อะริยะสัจจัง ๑

คำแปล วิปัสสนาภูมิ

ขั้น ๕ คือ รูปขั้น เวทนาขั้น สัญญาขั้น สังขารขั้น วิญญาณ-
ขั้น

อายตนะ ๑๒ คือ ตา รูป, หู เสียง, จมูก กลิ่น, ลิ้น รส, กาย
สิ่งที่ถูกต้องได้, ใจ ธรรมารมณ์ (อารมณ์ของใจ)

ธาตุ ๑๘ คือ ตา รูป วิญญาณทางตา, หู เสียง วิญญาณทางหู,
จมูก กลิ่น วิญญาณทางจมูก, ลิ้น รส วิญญาณทางลิ้น, กาย สิ่งที่ถูกต้อง
ได้ วิญญาณทางกาย, ใจ ธรรมารมณ์ (อารมณ์ของใจ) วิญญาณ
ทางใจ

อินทรีย์ ๒๒ คือ อินทรีย์ คือ ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ความเป็น
หญิง ความเป็นชาย ชีวิต สุข ทุกข์ โสมนัส โทมนัส อุเบกขา ศรัทธา
วิริยะ สติ สมาธิ ปัญญา อินทรีย์คืออหยาศัยที่มุ่งบรรลุมรรคผล
อินทรีย์คือการตรัสรู้สัจธรรมด้วยมรรคผล อินทรีย์ของ พระอรหันต์
ผู้ตรัสรู้สัจธรรมแล้ว

อริยสัจ ๔ คือ ทุกข์ ทุกขสมุทัย ทุกขนิโรธ ทุกขนิโรธคามินี
ปฏิบัติ

ปฏิจจสมุปบาท

อะริขชาปัจจะยา สังขารา สังขาระปัจจะยา วิญญาณัง
วิญญาณะปัจจะยา นามะรูปัง นามะรูปะปัจจะยา สะพายะตะนัง
สะพายะตะนะปัจจะยา ผัสโส ผัสสะปัจจะยา เวทะนา
เวทะนาปัจจะยา ตัณหา ตัณหาปัจจะยา อุปาทานัง
อุปาทานะปัจจะยา ภาวะ ภาวะปัจจะยา ชาติ
ชาติปัจจะยา ชะรามะระณัง โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา
สัมภะวันติ ฯ
เอวะเมตัสสะ เภาวะลัสสะ ทุกข์ขันธัสสะ สมะมูทยะ โหติ ฯ

อะริขชาเยเตววะ อะเสสะวิราคะนิโรธา สังขาระนิโรโธ
สังขาระนิโรธา วิญญาณะนิโรโธ วิญญาณะนิโรธา นามะรูปะนิโรโธ
นามะรูปะนิโรธา สะพายะตะนะนิโรโธ สะพายะตะนะนิโรธา ผัสสะ-
นิโรโธ
ผัสสะนิโรธา เวทะนานิโรโธ เวทะนานิโรธา ตัณหานิโรโธ
ตัณหานิโรธา อุปาทานะนิโรโธ อุปาทานะนิโรธา ภาวะนิโรโธ
ภาวะนิโรธา ชาตินิโรโธ ชาตินิโรธา ชะรามะระณัง-
โสกะปะริเทวะทุกขะโทมะนัสสุปายาสา นิรุชฌันติ ฯ
เอวะเมตัสสะ เภาวะลัสสะ ทุกข์ขันธัสสะ นิโรโธ โหติ ฯ

คำแปล ปฏิจจสมุปบาท

ปฏิจจสมุปบาท สายเกิด คือ เพราะอวิชชาเป็นปัจจัยจึงมีสังขาร เพราะสังขารเป็นปัจจัยจึงมีวิญญาณ เพราะวิญญาณเป็นปัจจัยจึงมีนามรูป เพราะนามรูปเป็นปัจจัยจึงมีอายตนะ ๖ เพราะอายตนะ ๖ เป็นปัจจัยจึงมีผัสสะ เพราะผัสสะเป็นปัจจัยจึงมีเวทนา เพราะเวทนาเป็นปัจจัยจึงมีตัณหา เพราะตัณหาเป็นปัจจัยจึงมีอุปาทาน เพราะอุปาทานเป็นปัจจัยจึงมีภพ เพราะภพเป็นปัจจัยจึงมีชาติ เพราะชาติเป็นปัจจัยจึงมีชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาส ความเกิดขึ้นแห่งกองทุกข์ทั้งปวงนั้นมีอย่างนี้

ปฏิจจสมุปบาท สายดับ คือ เพราะอวิชชาดับโดยคลายความกำหนัด ยินดีโดยไม่เหลือสังขารจึงดับ เพราะสังขารดับวิญญาณจึงดับ เพราะวิญญาณดับนามรูปจึงดับ เพราะนามรูปดับอายตนะ ๖ จึงดับ เพราะอายตนะ ๖ ดับผัสสะจึงดับ เพราะเวทนาดับตัณหาจึงดับ เพราะตัณหาดับอุปาทานจึงดับ เพราะอุปาทานดับภพจึงดับ เพราะภพดับชาติจึงดับ เพราะชาติดับ ชรา มรณะ โสกะ ปริเทวะ ทุกข์ โทมนัส อุปายาสจึงดับ ความดับกองทุกข์ทั้งปวงนี้มีอย่างนี้

*บทมรณัสสติ ประมวลจากหลายที่มา ปรับแปลและร้อยเรียง
โดย พระมหากริตติ ธีรปัญญา ปช.๖ วัดป่าบุญล้อม จ.อุบลราชธานี
และ วัดจากแดง จ.สมุทรปราการ*

ภาระแห่งเจ้าตนหลวง

เจ้าตนหลวง ห่วงประชา เป็นภาระ
ตั้งจอมพระ ห่วงสัตว์ ในสงสาร
เจ้าตนหลวง ห่วงชาติ ราชการ
ตั้งสมภาร ห่วงวัด สมบัติกลาง
เจ้าตนหลวง ยังห่วง ศาสนา
เพื่อประชา พุทธธรรม พระเจ้าเสนา
เจ้าตนหลวง ห่วงการสืบ พระวงศ์,วาง
ทายาท,อย่าง ก่อนมา ภาระเอ๋ยฯ

พุทธทาสภิกขุ ๒๕๐๘

พระอภิธรรม ๗ คัมภีร์

๑. ฌมมสงคณิ

กุสะลา ฌัมมา,

พระธรรมทั้งหลายที่เป็นกุศล, ให้ผลเป็นความสุข

อะกุสะลา ฌัมมา,

ธรรมทั้งหลายที่เป็นอกุศล, ให้ผลเป็นความทุกข์,

อัปฺพยากะตา ฌัมมา,

ธรรมทั้งหลายที่เป็นอัปฺพยากรุต, เป็นจิตกลาง ๆ อยู่,

กะตะเม ฌัมมา กุสะลา,

ธรรมเหล่าใดเป็นกุศล

ยัสฺสํมิง สะมะเย,

ในสมัยใด,

กามาเวจระรัง กุสะลัง จิตตัง อุปปันนัง โหติ โสมนัสสะสะหะคะตัง

ญาณะ สัมปะยุตตัง,

กามาจรกุศลจิตที่ร่วมด้วยโสมนัส, คือความยินดี, ประกอบด้วย

ญาณ คือ ปัญญาเกิดขึ้น บรรณาการมณีใด ๆ,

รูปรามมะนัง วา,

จะเป็นรูปารมณ, คือยินดีในรูปเป็นอารมณกัถิ,

สัททารามมะนัง วา,

จะเป็นสัททารมณ, คือยินดีในเสียงเป็นอารมณกัถิ,

คันธารามมะนัง วา,

จะเป็นคันธารมณ, คือยินดีในกลิ่นเป็นอารมณกัถิ,

ระสารามมะนัง วา,

จะเป็นระสารมณ, คือยินดีในรสเป็นอารมณกัถิ,

โผฏฐัพพารัมมะนัง วา,

จะเป็นโผฏฐัพพารมณฺ, คือยินดีในสิ่งที่กระทบถูกต้องกาย
เป็นอารมณฺกัถิ,

ธัมมารัมมะนัง วา ยัง ยัง วา ปะนารัพะยะ,

จะเป็นธรรมารมณฺ, คือยินดีในธรรมเป็นอารมณฺกัถิ,
ตัสสะมิง สะมะเย ผัสโส โหติ, อะวิกเขโป โหติ, เย วา ปะนะ ตัสสะมิง
สะมะเย, อัญญะปิ อตถิ ปะฏิจะสะมุปปันนา อะรูปีโน ธัมมา,
ในสมัยนั้นผัสสะและความไม่ฟุ้งชานย่อมนมี, อีกร้อยอย่างหนึ่ง
ในสมัยนั้น ธรรมเหล่าใด, แม้อื่นมีอยู่เป็นธรรมที่ไม่มีรูป,
อาศัยกันและกันเกิดขึ้น,

อิเม ธัมมา กุสะลา,

ธรรมเหล่านี้เป็นกุศล, ให้ผลเป็นความสุข

.....

๒. วิภังโก

ปัญจักขันธา,

ขันธห้า คือส่วนประกอบห้าอย่างที่รวมเข้าเป็นชีวิต ได้แก่,

รูปักขันโธ,

รูปขันธคือส่วนที่เป็นรูปภายนอกและภายในคือร่างกายนี้,
ประกอบด้วยธาตุ ๔,

เวทนาขันโธ,

เวทนาขันธคือความรู้สึกเสวยอารมณ์ ที่เป็นสุข เป็นทุกข์
หรือเฉย ๆ,

สัญญาขันธ,

สัญญาขันธคือความจำได้หมายรู้ในอารมณ์ ๖,

สังขารขันธ,

สังขารขันธคือความคิดที่ปรุงแต่งจิตให้ดีหรือชั่วหรือเป็นกลาง ๆ,

วิญญาณักขันธ,

วิญญาณขันธคือความรู้แจ้งในอารมณ์ ทางอายตนะทั้ง ๖,

ตัดละ กะตะโม รุปักขันธ,

บรรดาขันธทั้งหมดรูปขันธเป็นอย่างไร,

ยังกิณฺณจิ รุปัง,

รูปร่างใดอย่างหนึ่ง,

อะตีตานาคะตะปัจจุปปีนัง,

ที่เป็นอดีต อนาคต และปัจจุบัน,

อัสสมัตตัง วา,

ภายในก็ตาม,

พะหิทธา วา,

ภายนอกก็ตาม,

โอฬาริกัง วา สุขุมัง วา,

หายบก็ตาม ละเอียดก็ตาม

หีนัง วา ปะณิตัง วา,

เลวก็ตาม ประณีตก็ตาม

ยัง พุเร วา สันติเก วา,

อยู่ไกลก็ตาม อยู่ใกล้ก็ตาม,

ตะเพกัซณัง อะภิสัญญหิตฺวา อะภิสังขิปิตฺวา,

ย่นกล่าวร่วมกัน,

อะยัง วุจจะติ รูปักขันโธ,
เรียกว่ารูปขันธ

.....

๓. ธาตุกถา

สังคะโห อสังคะโห,

การสงเคราะห์ การไม่สงเคราะห์ คือ,

สังคะหิตেনะ อสังคะหิตัง,

สิ่งที่ไม่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์แล้ว,

อสังคะหิตেনะ สังคะหิตัง,

สิ่งที่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้,

สังคะหิตেনะ สังคะหิตัง,

สิ่งที่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ได้,

อสังคะหิตেনะ อสังคะหิตัง,

สิ่งที่ไม่สงเคราะห์เข้ากับสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้,

สัมปะโยโค วิปะโยโค,

การอยู่ด้วยกัน การพลัดพรากกัน คือ,

สัมปะยุตเตนะ วิปะยุตตัง,

การพลัดพรากจากสิ่งที่อยู่ด้วยกัน

วิปะยุตเตนะ สัมปะยุตตัง,

การอยู่ร่วมกับสิ่งที่พลัดพรากไป

อสังคะหิตัง,

จัดเป็นสิ่งที่สงเคราะห์ไม่ได้

๔. บุคคลปญฺตติ

จะปญฺตติโย,

ปญฺตติ ๖ ประการ, อันบัณฑิตผู้รู้พึงปญฺตติขึ้น คือ,
ชั้นระปญฺตติ,

การปญฺตติธรรมที่เป็นหมวดหมู่กันเรียกว่าชั้น มี ๕,
อายะตะนะปญฺตติ,

การปญฺตติธรรมอันเป็นบ่อเกิด (แห่งทุกข์และไม่ทุกข์), เรียกว่า
อายตนะ มี ๑๒,

ธาตุปญฺตติ,

การปญฺตติธรรมที่ทรงตัวอยู่เรียกว่าธาตุ มี ๑๘,
สัจจะปญฺตติ,

การปญฺตติธรรมที่เป็นของจริงเรียกว่าสัจจะ มี ๔, คือ อริยสัจ ๔,
อินทริยะปญฺตติ,

การปญฺตติธรรมที่เป็นใหญ่เรียกว่าอินทริย์ มี ๒๒,
ปุคคะละปญฺตติ,

การปญฺตติจำพวกบุคคลของบุคคลทั้งหลาย,
กิตตาวะตา ปุคคะลันัง ปุคคะละปญฺตติ,

บุคคลปญฺตติของบุคคลมีเท่าไร,
สมะยะวิมุตโต อะสมะยะวิมุตโต,

ผู้พ้นในกาลบางครั้ง, ผู้พ้นอย่างเด็ดขาด,
กุปะธัมโม อะกุปะธัมโม,

ผู้มีธรรมที่กำเริบได้, ผู้มีธรรมที่กำเริบไม่ได้,
ปะริหานะธัมโม อะปะริหานะธัมโม,

ผู้มีธรรมที่เสื่อมได้, ผู้มีธรรมที่เสื่อมไม่ได้,

เจตนาภัพโพ อะนุรักขะนาภัพโพ,

ผู้มีธรรมที่ควรแก่เจตนา, ผู้มีธรรมที่ควรแก่การรักษา,

ปฺฤชชะโน โคตฺระภู,

ผู้เป็นปฺฤชชน, ผู้คร่อมโคตร,

ภะยูปะระโต อะภะยูปะระโต,

ผู้เว้นชั่วเพราะกลัว, ผู้เว้นชั่วไม่ใช่เพราะกลัว,

ภัพพาคะมะโน อะภัพพาคะมะโน,

ผู้ควรแก่มรรคผลนิพพาน, ผู้ไม่ควรแก่มรรคผลนิพพาน,

นียะโต อะนียะโต, ผู้เที่ยง,

ผู้ไม่เที่ยง,

ปะฏิปันนะโก ฆะเลฏฐิตโต,

ผู้ปฏิบัติอริยมรรค, ผู้ตั้งอยู่ในอริยผล,

อะระหา อะระหัตตายะ ปะฏิปันโน,

ผู้เป็นพระอรหันต์, ผู้ปฏิบัติเพื่อเป็นพระอรหันต์

.....

๕. กถาวตถุ

ปุคคะโล อูปะลัพะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตถะนาตี,

ค้นหาบุคคลไม่ได้โดยปรมัตถ์, คือความหมายอันแท้จริงหรือ ?,

อามันตา,

ถูกแล้ว,

โย สัจฉิกัตถิ ปะระมัตถิ, ตะโต โส ปุคคะโล อูปะลัพะติ,

สัจฉิกัตถะปะระมัตถะนาตี,

ปรมัตถ์ คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่, ค้นหาบุคคลนั้น
ไม่ได้โดยปรมัตถ์, คือความหมายอันแท้จริงอันนั้นหรือ ?

นะ เหว็ง วัตตัพเพ,

ท่านไม่ควรกล่าวอย่างนั้น,

อาชานาติ นิคคะหัง หัญจิ ปุคคะโล อุปะลัพะพะติ, สัจฉิกัตถะปะระมัตถ
เถนะ เตะนะ ะตะ ะเววัตตัพเพ, โย สัจฉิกัตถโถ ปะระมัตถโถ ตะโต โส
ปุคคะโล อุปะลัพะพะติ สัจฉิกัตถะปะระมัตถเถนาติ มิจฉา,

ท่านจงรู้นิคคะ (การข่ม ปราม) เกิด, ถ้าท่านค้นหาบุคคลไม่ได้
โดยปรมัตถ์, คือโดยความหมายอันแท้จริงแล้ว, ท่านก็ควรกล่าว
ด้วยเหตุนี้ว่าปรมัตถ์, คือความหมายอันแท้จริงอันใดมีอยู่,
เราค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้โดยปรมัตถ์, คือโดยความหมายอันแท้
จริงนั้น, คำตอบของท่านที่ว่าปรมัตถ์ คือความหมายอันแท้จริง
อันใดมีอยู่, เราค้นหาบุคคลนั้นไม่ได้โดยปรมัตถ์, คือโดยความ
หมายอันแท้จริงอันนั้นจึงผิด,

.....

๖. ยมก

เย เกจิ กุสะลา ฐัมมา,

ธรรมบางเหล่าเป็นกุศล,

สัพเพ เต กุสะละมุลา,

ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดมีกุศลเป็นมูล,

เย วา ปะนะ กุสะละมุลา,

อีกอย่างหนึ่งธรรมเหล่าใด มีกุศลเป็นมูล,

สัพเพ เต ธัมมา กุสะลา,
 ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดก็เป็นกุศล,
เย เกจิ กุสะลา ธัมมา,
 ธรรมบางเหล่าเป็นกุศล,
สัพเพ เต กะสุละมูเลนะ เอกะมูลา,
 ธรรมเหล่านั้น ทั้งหมดมีมูลอันเดียวกับธรรมที่มีกุศลเป็นมูล,
เย วา ปะนะ กุสะละมูเลนะ เอกะมูลา,
 อีกอย่างหนึ่งธรรมเหล่าใดมีมูลอันเดียวกับธรรมที่มีกุศล เป็นมูล,
สัพเพ เต ธัมมา กุสะลา,
 ธรรมเหล่านั้นทั้งหมดเป็นกุศล

.....

๗. ปฏิจจาน

เหตุปัจจัยโย,
 ธรรมที่มีเหตุเป็นปัจจัย,
อาร์มมะณะปัจจัยโย,
 ธรรมที่มีอารมณ์เป็นปัจจัย,
อะธิปะติปัจจัยโย,
 ธรรมที่มีอธิปัตติเป็นปัจจัย,
อนันตะระปัจจัยโย,
 ธรรมที่มีปัจจัยไม่มีอะไรคั่นในระหว่าง,
สะมะนันตะระปัจจัยโย,
 ธรรมที่มีปัจจัยมีที่สุดเสมอกัน,

สหะชาตะปัจจะโย,

ธรรมที่เกิดพร้อมกับปัจจัย,

อัญญะมัญญะปัจจะโย,

ธรรมที่เป็นปัจจัยของกันและกัน,

นิสสะยะปัจจะโย,

ธรรมที่มีนิสสัยเป็นปัจจัย,

อุปะนิสสะยะปัจจะโย,

ธรรมที่มีอุปะนิสสัยเป็นปัจจัย,

ปุเรชาตะปัจจะโย,

ธรรมที่มีการเกิดก่อนเป็นปัจจัย,

ปัจจฉาชาตะปัจจะโย,

ธรรมที่มีการเกิดภายหลังเป็นปัจจัย,

อาเสวะนะปัจจะโย,

ธรรมที่มีการเสพเป็นปัจจัย,

กัมมะปัจจะโย,

ธรรมที่มีกรรมเป็นปัจจัย,

วิปากะปัจจะโย,

ธรรมที่มีวิปากเป็นปัจจัย,

อาหาระปัจจะโย,

ธรรมที่มีอาหารเป็นปัจจัย,

อินทริยะปัจจะโย,

ธรรมที่มีอินทริย์เป็นปัจจัย,

ฌานะปัจจะโย,

ธรรมที่มีฌานเป็นปัจจัย,

มัคกะปัจจะโย,

ธรรมที่มีมรรคเป็นปัจจัย,

สัมปะยุตตะปัจจะโย,

ธรรมที่มีการประกอบเป็นปัจจัย,

วิปะยุตตะปัจจะโย,

ธรรมที่ไม่มีการประกอบเป็นปัจจัย,

อตัถิปัจจะโย,

ธรรมที่มีปัจจัย,

นัตถิปัจจะโย,

ธรรมที่ไม่มีปัจจัย,

วิคะตะปัจจะโย,

ธรรมที่มีการอยู่ปราศจากเป็นปัจจัย,

อะวิคะตะปัจจะโย,

ธรรมที่มีการอยู่ไม่ปราศจากเป็นปัจจัย

.....

อุททิสสนาธิฏฐานคาถา

[(นำ) หันทะ มะยัง อุททิสสะนาธิชฺฐานะคาถาโย ภาณามะ เส]

เชิญเถิดเราทั้งหลาย จงสวดคาถาอุทิสและอิชฺฐานเถิด

อิมินา ปุญฺญะกัมเมนะ

ด้วยบุญนี้อุทิสให้

อุปฺชฌายา คุณฺตตะรา

อุปฺชฌาย์ผู้เลิศคุณ

อาจะริยุปะการา จะ

แลอาจารย์ผู้เกี่ยวหนุน

มาตา ปิตา จะ ญาตะกา

ทั้งพ่อแม่แลปวงญาติ

สุริโย จันทิมาราช

สุริย์จันทร์แลราชา

คุณะวันตา นระราปี จะ

ผู้ทรงคุณหรือสูงชาติ

พรัหมะมารา จะ อินทา จะ

พรหมมารและอินทราช

โลกะปาลา จะ เทวะตา

ทั้งทวยเทพและโลกบาล

ยะโม มิตตา มะนุสสา จะ

ยมราชมนุษย์มิตร

มัชฌัตตา เวกาปี จะ

ผู้เป็นกลางผู้จ้องผลาญ

สัพเพ สัตตา สุขี โหนตุ

ขอให้เป็นสุขสานต์ทุกถ้วนหน้าอย่าทุกข์ทน

บุญญานิ ปะกะตานิ เม

บุญผองที่ข้าทำจงช่วยอำนวยศุภผล

สุขัง จะ ติวริัง เทนตุ

ให้สุขสามอย่างสิ้น

ชิบปัง ปาเปละ โว มะตัง

ให้ลู่ถึงนิพพานพลัน

อิมินา ปุญญะกัมเมนะ

ด้วยบุญนี้ที่เราทำ

อิมินา อุททิเสนะ จะ

แลอุททิให้ปวงสัตว์

ชิปปาหัง สุลละเภ เจวะ

เราพลันได้ซึ่งการตัด

ตัณหาพาทานะเฉพะนัง

ตัวตัณหาอุปาทาน

เย สันตानะ หินา ธัมมา

สิ่งชั่วในดวงใจ

ยาวะ นิพพานะโต มะมัง

กว่าเราจะถึงนิพพาน

นัสสันตุ สัพพะทา เยวะ

มลายสิ้นจากสันดาน

ยัตถะ ชาโต ภาเว ภาเว

ทุก ๆ ภาพที่เราเกิด

อุชฺจิตตัง สะติปัญญา

มีจิตตรงและสติทั้งปัญญาอันประเสริฐ

สัลเลโข วิริยัมหิना

พร้อมทั้งความเพียรเลิศเป็นเครื่องชูดกิเลสหาย

มารา ละกันตุ โนกาสัง

โอกาสอย่าพึงมีแก่หมู่มารสิ้นทั้งหลาย

กาตฺถุญจะ วิริเยสุ เม

เป็นช่องประทุษร้ายทำลายล้างความเพียรจรม

พุทธาธิปะวะโร นาโถ

พระพุทธรูปผู้บรรณาถ

ธัมโม นาโถ วรรตตะโม

พระธรรมที่พึงอุดม

นาโถ ปัจเจกะพุทโธ จะ

พระปัจเจกพระพุทธสม

สังโฆ นาโถตตะโร มะมัง

ทบพระสงฆ์ที่พึงผยอง

เตโสตตะมานุภาเวนะ

ด้วยอานุภาพนั้น

มาโรกาสัง ละภันตุ มา

ขอหม่อมาร อย่าได้ชอง

ทะสะปญญานุภาเวนะ

ด้วยเดชบุญทั้งสืบป้อง

มาโรกาสัง ละภันตุ มา

อย่าเปิดโอกาสแก่มารเทอญ ฯ

.....

บทแผ่เมตตาให้ตนเอง

อะหัง สุขิโต โหมิ

ขอให้ข้าพเจ้ามีความสุข

อะหัง นิททุกโข โหมิ

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากความทุกข์

อะหัง อะเวโร โหมิ

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากเวร

อะหัง อัพยาปชโณ โหมิ

ขอให้ข้าพเจ้าปราศจากอุปสรรคอันตรายทั้งปวง

สุขี อัตตานิัง ปะริหะรามิ

ขอให้ข้าพเจ้าจงมีความสุขกายสุขใจ รักษากาย วาจา ใจ
ให้พ้นจากความทุกข์ภัยทั้งปวงเถิด

.....

บทแผ่เมตตาให้สรรพสัตว์

สัพเพ สัตตา

สัตว์ทั้งหลายที่เป็นเพื่อทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกัน
ทั้งหมดทั้งสิ้น

อะเวรา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีเวรแก่กันและกันเลย

อัพพะยาปชมา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้พยาบาทเบียดเบียนซึ่งกันและกันเลย

อะนีฆา โหนตุ

จงเป็นสุขเป็นสุขเถิด อย่าได้มีความทุกข์กายทุกข์ใจเลย

สุขี อัตตานิัง ปะริหะรันตุ

จงมีความสุขกายสุขใจ รักษาตน ให้พ้นจากทุกข์ภัย ด้วยกัน
ทั้งสิ้นเถิด

โบราณกบัตินทิตท่านจะพูดเสมอ
เวลาเจอเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความสูญเสีย

มรณธมมํ มตํ

สิ่งที่ตายได้ ได้ตายแล้ว

ภิชชนธมมํ ภินนํ

สิ่งที่แตกได้ ได้แตกแล้ว

ยมปิจฉํ น ลภติ ตมปิ ทุกขํ

สิ่งที่เอาไม่ได้ ไม่เอา (อีก) แล้ว

“พระพุทธรองค์ท่านสอนให้รู้จักความตาย

หมายถึงความประมาท

การรู้จักว่าสิ่งนี้ผิดแล้วแต่ทำอยู่ เห็นแล้วว่าอันนี้มันจริงอยู่,
มันดีอยู่ แต่ไม่ทำคนเช่นนี้อาศัยความประมาทเป็นอยู่

เรียกว่าคนตาย

เมื่อถึงเวลาสุดท้าย ทุกคนจำเป็นต้องวาง เอาไปไม่ได้
แต่เราก็กว้างไว้ก่อนจะไม่ดีกว่าหรือ แบกไว้ก็หนัก”

หลวงพ่ocha สุภทโท

ปฏิบัติภาวนาเพื่อน้อมเกล้าน้อมกระหม่อม ถวายฯ
พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ในพิธีทรงบำเพ็ญพระราชกุศลสัตตมวาร (๗ วัน)

๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๙

“

...ทุกคนที่ถือตัวว่าเป็นชาวพุทธ จะต้องสนใจศึกษาพระพุทธศาสนา
ตามภูมิปัญญา ความสามารถและโอกาสของตนที่มีอยู่
เพื่อให้เกิดความรู้และความเข้าใจที่กระจ่างถูกต้องในหลักธรรม
และเมื่อศึกษาเข้าใจแล้ว เห็นประโยชน์แล้ว ก็น้อมนำมาปฏิบัติ
ทั้งในกิจวัตรและในกิจการของตน เพื่อให้ได้รับผล คือความสุข
ความสงบร่มเย็น และความเจริญงอกงามในชีวิตเพื่อเพิ่มพูนขึ้น
เป็นลำดับ ตามขีดความสามารถและความประพฤติปฏิบัติ
ของแต่ละคน

”

พระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช
เพื่อเชิญไปอ่านในวันเปิดประชุมใหญ่
ขององค์การพุทธศาสนิกสัมพันธ์แห่งโลก ครั้งที่ ๑๕
ณ กรุงกัวลัมปันู ประเทศเนปาล
วันพฤหัสบดีที่ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๕๒๙